

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

A. Administratief

1. De bespreking is gemaakt door
2. De precieze titel van het boek is Karakter
3. De naam van de schrijver is Ferdinand Bordewijk.
4. De schrijver is afkomstig uit Nederland
5. Het boek is voor het eerst gepubliceerd in 1938, ik heb de 35^e druk gelezen.
6. Het boek is uitgegeven door Nijgh & van Ditmar
7. Het boek telt 247 bladzijden.
8. Ik lever het in bij meneer van der Elzen.
9. Ik heb het internet geraadpleegd en wel de volgende pagina's.
  - www.scholieren.com
  - Literom via: literom.kennisnet.nl
  - Boekje literama: geschreven door K.J van der Kerk/ H.A. Poolland
  - boekje literatuur 1994, nr. 5
  - www.collegenet.nl
  - en www.parool.nl

B. Samenvatting

Katadreuffe is het onwettig kind van de achttienjarige dienstbode Jabo Katadreuffe, die voor Dreverhavens kracht is bezweken. Joba weigert te trouwen ze had een sterke wil. De bevalling is zwaar geweest. Maar Joba komt het te boven. Dreverhaven stuurt haar geld, maar dit stuurt zij per ommekeerende post retour. De twaalfde keer schrijft zij er dwars overheen, wordt altijd geweigerd. Van schipper Harm Knol Hein wijst zij een aanzoek af. Jaren van armoede breken aan. Met kunstnaaldwerk weet Joba wat geld te verdienen.

Na de lagere school heeft de jonge Katadreuffe een aantal baantjes gehad, later begint hij een sigarenwinkeltje, met geld dat hij leent van een bank (die later eigendom blijkt te zijn van Dreverhaven =zijn vader). Zijn vader probeert hem hierdoor te harden. Jan Maan, komt bij hen inwonen, omdat hij met zijn ouders problemen heeft over een vriendinnetje. Katadreuffe leest veel, het liefst een oud Duits lexicon t/m de t.

Katadreuffe bezoekt het kantoor van dhr Stroomkoning ivm zijn faillissement. Meneer de Gankelaar probeert hem te helpen, zijn bezittingen zijn te laag en daarom wordt zijn faillissement kwijt gescholden. Mr. De Gankelaar bezorgt Katadreuffe een baantje op het kantoor. Hij weet op dit kantoor aangekomen dat hij ook advocaat wil worden. Hij ziet daar ook voor het eerst zijn vader. Jan Maan en Katadreuffe sluiten vriendschap, alhoewel Jan Maan sterk communist is. Mr. De Gankelaar helpt Katadreuffe omdat hij grote sympathie voor hem voelt.

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

© havovwo.nl

Alle medewerkers van het kantoor komen langs in het boek. Er is daar juffrouw te George (secretaresse van Stroomkoning) hij wil beter worden dan juffrouw te George, zij beheerst alle talen geweldig.

Katadreuffe gaat op kamers wonen bij conciërge Graanoogst. Vanaf nu breekt de tijd van hard werken aan. Door zijn zelfstudie komt hij verder, eerst de eenvoudige dingen, daarna de talen en staatsexamen.

De ontmoetingen tussen vader en zoon zijn de hoogte punten in het boek. Dreverhaven is deurwaarder in het kantoor van Mr. Stroomkoning, en hij bezoekt af en toe het kantoor. De eerste ontmoeting tussen de twee vindt plaats op het bureau van Dreverhaven, opnieuw heeft de vader faillissement aangevraagd. Katadreuffe heeft de volgende dag een gesprek met Mr. Stroomkoning, en er wordt afgesproken dat er 30 gulden van zijn loon wordt in gehouden voor afbetaling van zijn schulden. Als Katadreuffe de schulden heeft afbetaald, bezoekt hij zijn vader weer. Dit keer om 2000 gulden te lenen voor zijn studie die hij volgt in Leiden, hierdoor probeert de zoon de vader te trotseren.

Katadreuffe wordt de opvolger van personeelschef Rentenstein (die blijkt geld verduisterd te hebben.) De volgende ontmoeting tussen vader en zoon vindt plaats als er ten derden male een verzoek tot faillietverklaring wordt ingediend (dit ivm dat Mr. De Gankelaar 18,- gulden heeft betaald ipv de boeken van Katadreuffe) Het verzoek wordt afgewezen. Katadreuffe slaagt voor zijn staatsexamen, na hard studeren en werken. Op kantoor wordt hij gefeliciteerd en krijgt hij een volledige Duitse lexicon.

Juffrouw te George neemt ontslag omdat zij de spanning niet aankan over de onuitgesproken verhouding tussen Katadreuffe en haar. Katadreuffe voelt ook wat voor juffrouw te George, maar hij is slechts beziel door één doel en dat is het worden van advocaat. Tijden later ontmoet hij juffrouw te George nog eens in het park, waar blijkt dat zij getrouwd is. Zijn moeder maakt hem uit voor grote ezel omdat hij haar heeft laten lopen.

De laatste ontmoeting tussen zijn vader en hem vindt plaats als Katadreuffe inmiddels zijn studie heeft afgesloten en advocaat is geworden, er wordt door Dreverhaven bezwaar gemaakt tegen toelating van Katadreuffe als advocaat ivm de schulden en faillissementen die hij heeft doorstaan. Katadreuffe brengt een bezoek aan zijn vader, en zegt hem : Ik erken u niet meer als mijn vader, u bestaat niet meer voor mij :

Katadreuffe komt op het eind van het verhaal erachter dat er eigenlijk maar 4 mensen in zijn leven zijn geweest, namelijk zij (zijn moeder), Jan Maan, Juffrouw te George en zijn vader (als een boom)

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

C. Analyse

1. De titel van het boek is Karakter, dit verwijst naar de karakters die de figuren in het boek hadden. Jacob Willem Katadreuffe toont karakter door zijn wilskracht en doorzettingsvermogen, hierdoor kan hij zijn idealen realiseren en zijn problemen oplossen. Ook wijst de titel op de harde karakters van Dreverhaven en van zijn moeder. De ondertitel is roman van vader en zoon, heeft betrekking op de relatie van Katadreuffe met diens vader, waar eigenlijk het hele boek over gaat.
2. Het boek is geschreven in proza, dit omdat de andere twee mogelijkheden afvallen, er komt geen dichtvorm in voor en ook geen drama (toneel). Het boek is verhalend geschreven dus behorend tot proza. Het boek is een roman, want qua lengte is het erg lang. Het verhaal wordt ook opgebouwd, en je zit niet meteen midden in een actie. Dit zijn allemaal kenmerken van een roman. Je komt veel te weten over de hoofdpersoon. En deze maakt ook duidelijk een ontwikkeling door van gewone jongen uit arm gezin tot advocaat.
3. DE hoofdpersoon uit dit boek is Jacob Willem Katadreuffe, hij is ook het enige karakter in het boek. Dit omdat hij heel duidelijk wordt beschreven en je krijgt een duidelijk beeld van zijn leven, en de andere personen zijn hier om heen geborduurd. Katadreuffe is een persoon met veel wilskracht en doorzettingsvermogen. Overige personen, A.B. Dreverhaven (zijn vader, machtig man en deurwaarder), Joba Katadreuffe (zij heeft vrij afstandelijke relatie met Jacob, zij is een sterke vrouw die niks van Dreverhaven wil), Jan Maan (vriend, communist), Juffrouw te George (Jacob houdt van haar en zou de enige zijn die hij ooit zou willen trouwen), Verder nog alle medewerkers van het kantoor. (Mr. Stroomkoning, Rentenstein, Mr. de Gankelaar)
4. - Het verhaal speelt zich af na de WOI.
- Het verhaal duurt +/- 28 jaar.
- Het verhaal is chronologisch verteld.
- Het verhaal bevat een paar flashbacks, die zijn opgenomen om het verhaal beter te begrijpen.
5. - Je beleeft het verhaal door de ogen van iemand die buiten het verhaal staat
- Er is de auctoriale -vertelsituatie gebruikt. (oftewel hij vertelsituatie)
6. - Het verhaal speelt zich vooral af in Rotterdam (jeugd en het advocatenkantoor) maar ook in Den-haag (sigarenzaakje)
- Er zijn verschillende plaatsen waar het verhaal zich afspeelt, kantoor, huis van zijn moeder, zijn kamer bij Graanoogst.

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

7. - Het boek heeft 28 hoofdstukken allemaal met een titel.
  - Het boek heeft een gesloten einde, het onderwerp waar het hele boek over gaat is hier afgesloten. De zoon heeft zijn doel bereikt en is advocaat en die vader wil hij niet meer kennen.
8. - Het thema in dit boek is de relatie/ strijd tussen een buitenechtelijke zoon en zijn vader.
  - Andere thema's zijn: wilskracht, doorzettingsvermogen, discipline, .
9. Ik citeer een stukje van bladzijde: 248 (laatste bladzijde)

Dit stukje is kenmerkend voor de stijl en het taalgebruik in het boek. Zowel dialoog, als gewoon beschrijvend taalgebruik ook kan je zien dat er nog wel wat oude woorden worden gebruikt.

Maar de vierde mens zag hij hel niet als een mens, hij zag hem als een boom. En die boom symboliseerde tevens zijn gevoelens voor die mens, hij symboliseerde hem. In die bom waren deze mens en hijzelf opwaarts geschoten, onverbreekelijk. In een duistere uithoek van zijn hart, in de hete tropische rimboe stond daar die boom. Maar hij zag zich met de bijl die teamboom vellen, hij had met zichzelf ook die manmens gevel. "Jacob, is er iets?" En Katadreuffe, zo weerbarstig rechtschapen, nam toen in wanhoop de leugen te baat. Hij bracht zijn hand aan zijn boorhoofd. "Verdom, "herhaald hij, "daar heb ik vergeten dat ik nog een bootschap moest doen. Saluut Over een half uur ben ik terug zeg dat aan haar" Afgewend van zijn vriend verliet hij de kamer. Nu in godsnaam geen ontmoeting op het portaal, maar neen, boven bleef het stil en er klonk zwak gekrijt van een kind. Hij ging met zijn vlugge lichte tred de trap omlaag, hij trok stil achter zich de voordeur in het slot.

Ik vind dit stukje kenmerkend voor de stijl van het boek en het taalgebruik. Het taalgebruik is best goed leesbaar ondanks de woorden die een beetje gedateerd zijn. Ook zie je dat er dialoog in voorkomt dat is in het boek ook zo. En je ziet dat Katadreuffe het over haar heeft en niet over moeder of iets anders.

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

D. Informatie over de schrijver

Ferdinand Johan Wilhelm Christiaan Karel Emil (vanaf 13 maart 1919 officieel alleen nog maar Ferdinand) Bordewijk werd op 10 oktober 1884 geboren te Amsterdam als derde zoon van Hendrik Bordewijk, hoofdcommies bij de Rijkspostspaarbank, en Johanna Wilhelmina Appolonia van Bijlevelt. In 1894 verhuisde het gezin, vanwege een verandering van functie van de vader, naar Den Haag. Daar bezocht hij van 1898 tot 1904 het Eerste Haagsch Gymnasium. Nadat hij was geslaagd voor het eindexamen, ging hij in Leiden rechten studeren, maar hij bleef in Den Haag wonen. Na zijn rechtenstudie in Leiden trad hij in januari 1913 in dienst van een advocatenkantoor in Rotterdam. Hij trouwde in 1914 met de autodidact-componiste Johanna Roepman (1892-1971). Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren, in 1915 een zoon en drie jaar later een dochter. De laatste publiceerde enkele romans. In december 1919 vestigde hij zich als zelfstandig advocaat in Schiedam. Den Haag bleef echter zijn domicilie. In de oorlog woonde hij in de Tweede Van den Boschstraat, vlakbij het kantoor van de Kultuurkamer, in het Bezuidenhout. Op 3 maart 1945 werd deze wijk bij vergissing door de Engelsen gebombardeerd. Van huis en inboedel van Bordewijk restte niets dan rokend puin. Korte tijd woonde hij in Leiden, maar direct na de oorlog keerde hij terug. Hij werd voorzitter van de Eereraad voor Letterkunde die een oordeel moest vellen over het gedrag van schrijvers gedurende de oorlog. In december 1945 werd hij benoemd tot bestuurslid van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, in 1947 werd hij voorzitter van de Jan Campert-stichting en in juni 1948 lid van het bestuur van het Anjerfonds Zuid-Holland. Officiële erkenning voor zijn literaire werk kreeg Bordewijk betrekkelijk laat. In 1949 ontving hij voor zijn roman 'Noorderlicht' de eenmalig toegekende Prijs voor kunsten en wetenschappen. Voor 'De doopvont' en 'Studiën in volkscultuur' werd hem in 1953 de P.C. Hooft-prijs toegekend. Zijn gehele oeuvre werd in 1957 bekroond met de Constantijn Huygens-prijs. Een vorm van eerbetoon is ook het feit dat de prijs voor een prozawerk van de Jan Campert-stichting sinds 1978 zijn naam draagt. In april 1997 ging de film (regie: Mike van Diem) naar de roman 'Karakter' in première. Bordewijk overleed op 28 april 1965 in Den Haag. Hij werd begraven op Oud Eik en Duinen. Kenmerkend voor zijn opstelling tegenover zijn schrijverschap dat hij zijn gehele leven strikt gescheiden wenste te zien van zijn maatschappelijke functie is de tekst die op zijn grafsteen staat: Mr. Ferdinand Bordewijk advocaat.

Er is wel een verband tussen het boek en het leven van Bordewijk zelf. In het boek ging het over Katadreuffe die advocaat wilde worden, ook Bordewijk was advocaat. Dit is een overeenkomst. Al heeft Bordewijk dit op een makkelijkere manier bereikt dan de moeilijke weg van Katadreuffe, die omhoog geklommen is uit zijn maatschappelijk slechte plaats. Het boek speelt zich af in plaatsten waar Bordewijk goed de weg wist en gewoond of gewerkt heeft. Dit is nog een overeenkomst, verder zou ik het niet weten.

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

E. Mening

In VWO 6 moest ik nog een aantal boeken lezen, om dit in ieder geval op tijd af te krijgen wou ik in de vakantie al een aantal boeken lezen, zodat ik hier na de vakantie snel een boekverslag over kon schrijven en dat dit over het hele jaar niet meer zoveel tijd zou gaan kosten. Dus heb ik een aantal boeken gehaald om mee te nemen naar Frankrijk en daar te lezen. Maar karakter bleef een beetje eenzaam liggen, in de vakantie heb ik het niet aangeraakt. Dit omdat ik dacht dat het heel saai zou zijn, omdat het een oud boek is. Na de vakantie ben ik het boek gaan lezen, dit nadat ik de film had gezien. Ik dacht dat ik hierdoor het boek sneller door zou komen. Maar het viel allemaal heel erg mee, ik had echt veel erger verwacht. Met moeilijk onduidelijke taal, maar dat is reuze meegevallen.

Ik heb gekozen om dit boek te lezen, in de eerste plaats omdat ik natuurlijk een boek uit die tijd moest lezen. Normaal lees ik altijd boeken die niet heel oud zijn en die zich echt nog nu kunnen afspelen, dus het was heel wat anders opeens. Maaïke had dit boek ook gelezen, en omdat op het moment dat zij dit verslag moest maken (ergens vorig jaar) haar computer kapot was. Had ik toen voor haar wat informatie van internet gehaald, zodoende had ik al een aantal samenvattingen gelezen en het trok mij wel. Vooral het omhoog werken uit een lage klasse naar het beroep van advocaat, vooral omdat dit nu ook niet meer zoveel voor komt, de meeste mensen zijn nog in staat om een vervolg opleiding te volgen maar in die tijden was dat natuurlijk heel anders. En dat sprak mij wel aan om er iets over te lezen, ook hoorde ik van Maaïke dat het geen Oudnederlands was. Van iemand anders hoorde ik dat zij een boek ik Oudnederlands had gelezen en daar had ik zelf niet echt zo'n behoefte aan.

Doordat ik de film al meerdere keren heb gezien, begreep ik het verhaal wel meteen beter. En ik lette zodoende ook op, op de dingen die verschilden van de film. Omdat dit boek verslag natuurlijk wel over het boek ging en niet over de film. Wat ik al hiervoor beschreef is dat het onderwerp me wel aansprak. Het omhoogklimmen uit een maatschappelijke klasse. Een boeiend onderwerp omdat dit nu nog niet zoveel voorkomt. Iedereen krijgt nu een beurs en krijgt in geval van een zeer laag inkomen ook nog een aanvullende beurs. In die tijd was dat wel anders, en dat boeide mij wel. Ook vind ik het knap waar het boek mee begint. Dat Joba niks van Dreverhaven wil weten en dat alle anderen zeggen dat ze geld van hem moet aannemen, omdat hij dat verplicht is. Maar zij is sterk en voedt Katadreuffe alleen op. Wat in die tijd eigenlijk heel ongewoon was. Dit vind ik wel mooi dat hij gebruikt in het boek, vooral omdat het zo ongewoon was.

Het boek bevatte goede beschrijving en zodoende bleek ook dat er een vreemde relatie was tussen Joba Katadreuffe en Jacob-Willem Katadreuffe. Zij zeiden weinig tegen elkaar. Het leek hierdoor wel of de moeder niet van de jongen hield, maar later in dit boek bleek dit toch zo te zijn. Wat ik ook leuk vond was dat Jan Maan bij Joba kwam wonen. En dat het wel speciaal was dat hij Joba ook als moeder begon te zien, en dat er zo'n hechte vriendschap groeide tussen Jacob-Willem en Jan Maan. Terwijl die personen zo verschillend waren de ene was communist en de andere wilde advocaat worden en bereikte dit ook.

Boekverslag Karakter (Ferdinand Bordewijk)

© havovwo.nl

Ik zou het boek wel aanraden om te lezen, omdat het toch een stukje Nederlandse literatuur is. Misschien is het niet zo leuk als gewoon boek, maar iedereen moet toch een boek uit de periode 1880-1940 lezen, en dan is dit wel een goed boek. Omdat de taal makkelijk te lezen en te begrijpen is. Alhoewel er wel woorden in voor kwamen waarvan ik de betekenis niet wist, maar op de een of andere manier las ik daar gewoon overheen. Want ik heb een stukje hardop gelezen en dan kom je bij die rare woorden, maar dat was me daarvoor helemaal niet zo opgevallen.

Het doel van het boek was een verhaal vertellen wat in die tijd vrij speciaal was, namelijk een moeder die ongehuwd een kind krijgt en geen contact meer met de vader heeft. En dan een jongen die zulk doorzettingsvermogen heeft dat hij advocaat wordt. Een vrij raar verhaal, maar wel mooi en ontroerend dat zo'n jongen dat allemaal bereikt. Terwijl hij flink wordt tegengewerkt.

Een leuk boek, wel duidelijk te merken dat het oud was. Maar toch de moeite waard en zo heb ik meteen aan de eis voldaan om een boek uit de periode 1880-1940 te lezen.